

Sammenfatning brukerinvolveringsprosess, våren 2021

NTNU Campussamling Temabrukergrupper for Læringsarealer og Knutepunkter

NCS-H001-Z-NO-00001 TBG_Læringsarealer og Knutepunkter_20210701

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn.....	4
Brukerinvolvering våren 2021	5
Formålet	5
Prosessen for Temabrukergrupper for Læringsarealer og Knutepunkter.....	5
Leveranser TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter våren 2021.....	7
Prinsipper for Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk	8
Prinsipper for Hovedknutepunkt	8
Prinsipper for Sentralt læringsstrøk.....	8
Prinsipper for relasjonen mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk.....	9
Unike attraksjoner	9
Basisfasiliteter i Hovedknutepunkt og på Sentralt læringsstrøk.....	9
Koblende arealer mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk (ute og inne).....	10
Prinsipper for Delknutepunkter	11
Unike attraksjoner	11
Basis fasiliteter i Delknutepunkter	11
Uteareal.....	12
Eksisterende unike attraksjoner og attraktive arealer	12
Prinsipper for Fagland.....	13
Definition av begrepet Fagland	13
Premisser for prinsipper for Fagland	14
Prinsipp for Fagland, overordnet.....	15
Prinsipper for Fagland, Sentralt Læringsstrøk.....	16
Prinsipp for Fagland, klynger.....	17
Hovedscenarioet - Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk	19
Basisfasiliteter i hovedscenario	20
Hovedknutepunkt.....	20
Sentralt læringsstrøk.....	20
Koblende arealer	20
Unike attraksjoner i hovedscenario	20
Hovedknutepunkt.....	20
Koblende arealer mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk (ute og inne).....	21
Sentralt læringsstrøk.....	21
Relasjoner mellom Campussamling og Campusutvikling	22
Katalog over input til fasiliteter	23

Ankomst	23
Ankomst (klynger)	23
Formidling (utstilling)	24
Hovedbygget og vern	24
Studentorganisasjoner og -demokrati	24
Uformelle arealer (mellomrom med mening)	24
Læringsrom (større)	25
Læringsrom (mindre)	25
Spesialarealer	25
Makerspace	26
Sambrukskontorer	26
Teaching & Learning Center / Bibliotek	26
Serveringstilbud	26
Handel	27
Helsetjenester	27
Utearealer	27
Vedlegg	28

Bakgrunn

Samlingen av Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) sin campus i Trondheim skal fram mot 2028 gjennomføres som et helhetlig og sammenhengende prosjekt med tverrfaglig samling av fagmiljøer rundt Gløshaugen. Prosjektet skal samle store deler av NTNUs virksomhet i Trondheim til området rundt Gløshaugen. Samlingen innebærer å flytte fagmiljøene som i dag er lokalisert på Dragvoll (humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag) og i Midtbyen (kunst og musikk). Fagene blir dermed samlet med de tekniske og naturvitenskapelige miljøene på Gløshaugen og med medisin-, helse- og lærerutdanningene på Øya og Kalvskinnet. Det prosjektutløsende behovet var nettopp å hente ut synergier mellom fagmiljøene gjennom å samle NTNU i Trondheim. Campussamlingen skal legge til rette for økt tverrfaglighet og samarbeid og bedre kvalitet i utdanning, forskning, innovasjon, kunst og formidling.

For å få til forventede synergier er det nødvendig at byggeprosjektet og utviklingen av virksomheten foregår parallelt. En viktig suksessfaktor for å oppfylle målene med campussamlingen er å få til et godt samspill mellom Statsbyggs byggeprosjekt og NTNUs behov, mellom virksomhetsutvikling og brukerinvolvering. Campussamlingen består således av to delprosjekter. Bygge- og brukerutstørsprosjektet ledes av Statsbygg. Mottaksprosjektet ledes av NTNU og skal sikre at universitetets behov blir ivaretatt, god brukerinvolvering og inkluderer også koblingen til NTNUs strategiske virksomhetsutvikling. I programfasen er byggeprosjektets involvering og brukerintegret programmering avgjørende for å sikre et program som svarer på NTNUs fremtidige behov.

Statsbygg leverte 17.12.2018 *rapport for **Oppstart Forprosjekt (OFP)*** i samarbeid med NTNU, etter oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD). OFP-rapporten ble underlagt ekstern kvalitetssikring, og *Kvalitetssikringsrapport KS NTNU Campussamling* ble levert 15.05.2019. Statsbygg mottok 20.12.2019 oppdragsbrev fra KD om å videreføre prosjektet fram mot forprosjekt med utgangspunkt i basisprosjektet som beskrevet i OFP-rapporten.

OFP-rapporten forutsatte en videreutvikling av basisprosjektet før oppstart forprosjekt. Denne rapporten, **Basisprosjekt v1**, ble ferdigstilt 20.12.2019 i samarbeid med NTNU, og i etterkant ble det gjennomført en supplerende kvalitetssikring av spesielt utfordrende områder. Formålet var å oppnå akseptabel risiko på konseptet før kontrahering av rådgivergruppe for prosjektering og programmering. Dette arbeid resulterte i **Basisprosjekt v2**.

Statsbygg har utarbeidet et styringsdokument med samfunns-, effekt og resultatmål, **Prosjektets målbilde, datert 09.12.2019**. Samfunns- og effektmål er felles mål for Statsbygg og NTNU, mens resultatmålene er byggeprosjektets mål for kvalitet og prosess. Tilsvarende har NTNU utarbeidet en gevinstrealiseringsplan med indikatorer som er NTNUs mål for prosjektet. Disse dokumentene gir rammer og retningslinjer for prosjektet.

Kilde: NCS-H001-Z-RA-00001 Brukerinvolveringsplan_2021_20201201

Brukerinvolvering våren 2021

Formålet

Formålet med brukerinvolveringen er å omsette NTNUs strategiske grunnlag og samlede premissgrunnlag, til konkrete innspill til programmet for campussamlingen. Der er utarbeidet mandater for gruppenes arbeid i våren 2021. Herav fremgår følgende formål:

Temagruppen for Læringsareal skal beskrive de læringsfunksjoner som må ivaretas i NTNU Campussamling. De skal gi overordnede retningslinjer for målsetninger for prioriteringer i og plasseringer av læringsareal i NTNU som gir føringer for programmeringen av de enkelte byggeprosjekt.

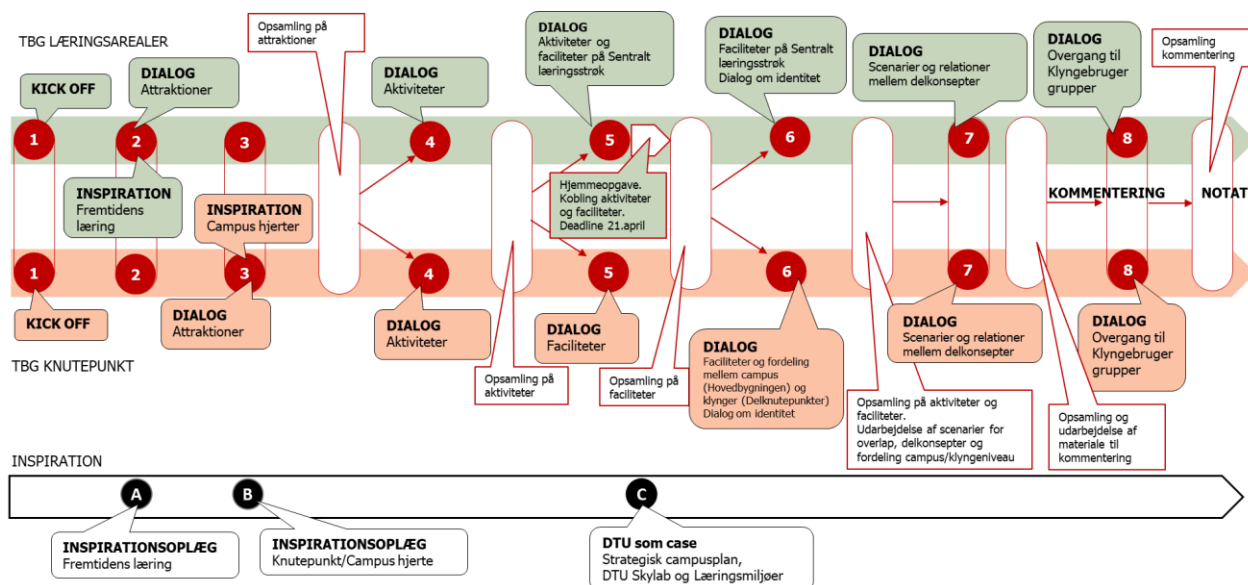
Kilde: 2021-01-12 Mandat temagruppe Læringsareal_Godkjent

Temagruppen for Knutepunkt skal beskrive de knutepunktsfunksjoner som må ivaretas i NTNU Campussamling. De skal gi overordnede retningslinjer for målsetninger for prioriteringer i og plasseringer av knutepunktareal i NTNU som gir føringer for programmeringen i Campussamling og innspill til øvrige byggeprosjekt ved NTNU.

Kilde: 2021-01-05 Mandat temagruppe knutepunkt_Godkjent

Proessen for Temabrukergrupper for Læringsarealer og Knutepunkter

Temabrukergruppe for Læringsarealer (heretter TBG Læringsarealer) og Temabrukergruppe for Knutepunkter (heretter TBG Knutepunkter) har gjennomført en rekke felles møter samt et mindre antall selvstendige møter i løpet av våren 2021. Samlet har møterekken bestått av et *onboarding* møte samt 8 workshops avholdt fra mars til juni 2021.

Diagrammet illustrerer prosess for hhv. TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter i våren 2021 samt relasjonen mellom de to temabrukergruppers aktiviteter. I tillegg viser diagrammet, hvilke tematikker der er arbeidet med på de konkrete møter. Dessuten viser diagrammet de tre felles inspirasjonsopplegg, som er avholdt felles for alle temabrukergrupper i NTNU Campussamling.

TBG Læringsarealer og Knutepunkter har med utgangspunkt i NTNUs aktiviteter arbeidet med å utvikle fasiliteter i det fremtidige Hovedknutepunkt, Delknutepunkter og Sentralt Læringsstrøk.

Se *Vedlegg 01 Storyline TBG Læringsarealer og Knutepunkter* for et sammenfattende overblikk over de enkelte møters innhold, brukerinput og resultater.

Deltakere i TBG Læringsarealer:

- Leder: Karina Mathisen, prodekan for utdanning, NV
- Eiendomsavdelingen, Anne Karoline Simonsen
- Uniped, Patric Wallin
- Avdeling for Studieadministrasjon, Svanhild Lande Reitan
- Avdeling for utdanningskvalitet, Morten Sørli
- Excited, Gabrielle Hansen (fratrådt TBG Læringsarealer etter M03)
- Universitetslektor, Guri Sivertsen Korpås (tiltrådt TBG Læringsarealer fra M08 Gabrielle Hansen)
- Vitenskapelig representant (IE)/Merittert underviser, Lars Magne Lundheim
- Universitetsbiblioteket, Karen Buset
- Fremtidens teknologistudier, Nils Rune Bodsberg
- Fremtidens HumSam studier/HF/SU, Jan Frode Hatlen
- Studentrepresentant: Håkon Gravem Isaksen

Deltakere i TBG Knutepunkter:

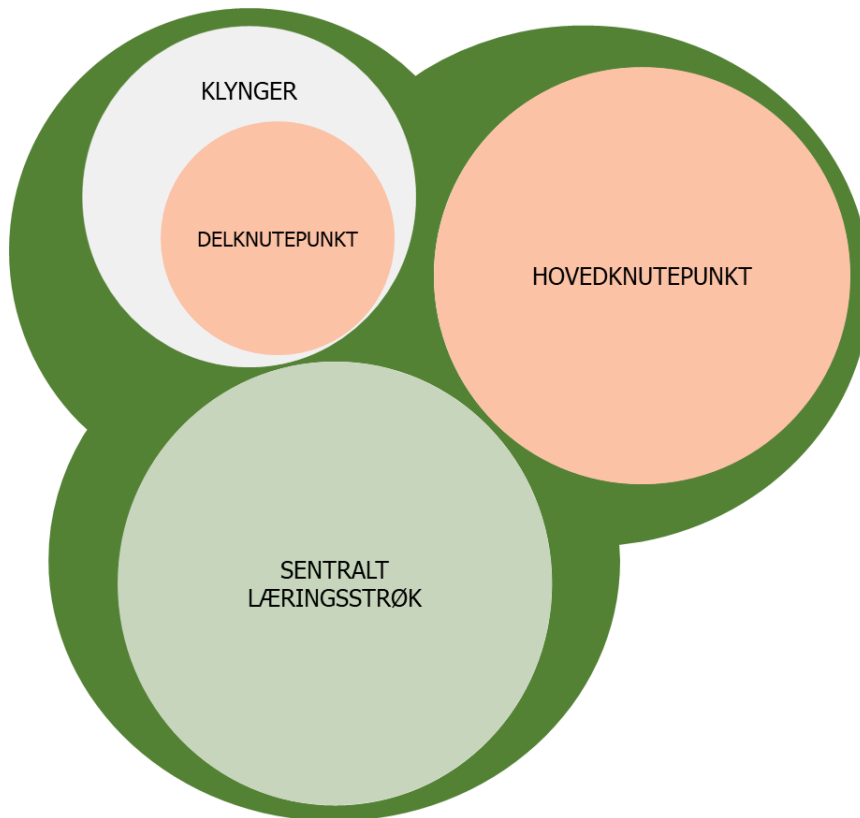
- Leder: Geir Egil Øien, prosjektleder Fremtidens teknologistudier
- Vitenskapelig representant (IV), Terese Løvås
- Vitenskapelig representant (AD), Fredrik Shetelig
- Vitenskapelig representant (SU), Hans Petter Ulleberg
- SiT, Espen Holm og Sindre Alvsvåg
- Eiendomsavdelingen, Lindis Burheim (fratrådt TBG Læringsarealer etter M01)
- Eiendomsavdelingen, Mari Østgaard Buuas
- Kommunikasjonsavdelingen, Gunnar Kåre Hansen
- Universitetsbiblioteket, Rune Brandshaug (fratrådt TBG Knutepunkter etter M03)
- Seksjonssjef bibliotekseksjon for samlinger og digitale tjenester, Sølvi Karlsen (tiltrådt TBG Knutepunkter på M05)
- Avdeling for studenttjenester, Jenny Bremer
- Studentrepresentant, Kenneth Klungland Stange (fratrådt TBG Knutepunkter etter M04)
- Studentrepresentant, Ellinor Benedikte Anjali Lindstrøm (tiltrådt TBG Knutepunkter på M08)

Sekretariat/ fasilitatorer:

- Lederstøtte/ fasilitator organisasjonsutvikling fra Mottaksprosjektet: Terje Østlyng/Gjermund Nyseter
- Fasilitator/prosessleder fra bygge- og brukerutstysprosjektet: Anne Sarto
- Fagressurs FoU, NTNU Campusutvikling: Tor Einar Fagerland
- Fagressurs rektors stab for utdanning: Aina Nedal
- Fagressurs programmering, NTNU Campusutvikling: Eva Haanes

Leveranser TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter våren 2021

TBG Læringsarealer og Knutepunkter har arbeidet med å utvikle fasiliteter til fremtidig Hovedknutepunkt, Delknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk.

Diagrammet illustrerer hvilke delområder i NTNU Campussamling TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter har arbeidet med å konkretisere i løpet av våren 2021.

De to temabrukergruppers arbeide kan oppsummeres i følgende leveranser:

- Prinsipper for Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk
- Hovedscenario for relasjoner mellom Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk
- Prinsipper for Delknutepunkter
- Prinsipper for Fagland
- Katalog over input til fasiliteter TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter

Relasjoner mellom fasiliteter og fordeling av disse skal kvalifiseres i den kommende brukerinvolveringsprosess høsten 2021 og danne grunnlag for Byggeprogrammet.

Prinsipper for Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk

Formuleringen av følgende 9 prinsipper for Hovedknutepunkt og 9 prinsipper for Sentralt læringsstrøk er basert på input fra de to temabrukergruppene.

Prinsipper for Hovedknutepunkt

Hovedknutepunktet skal være:

- et samlende campushjerte som understøtter en felles NTNU-identitet og følelse av tilhørighet på tvers av brukere og fag
- NTNUs ansikt utad, som forbinder NTNU med resten av byen
- et sted som tiltrekker mange typer brukere på Campus; studenter, ansatte, forskningspartnere, næringsliv og lokalsamfunn
- et sted som tilbyr både sosiale og faglige møter
- et sted som viser frem NTNUs kjerneaktiviteter: utdanning, forskning, kunst, innovasjon og formidling
- et aktivt, levende og relevant sted både på dag- og kveldstid
- et sted med representative rom og rom for seremonier, som samtidig ikke er musealt
- et sted hvor brukerne lett kan finne de tjenester de trenger
- et sted som fremmer studentvelferd, studentdemokrati og studentfrivillighet

Prinsipper for Sentralt læringsstrøk

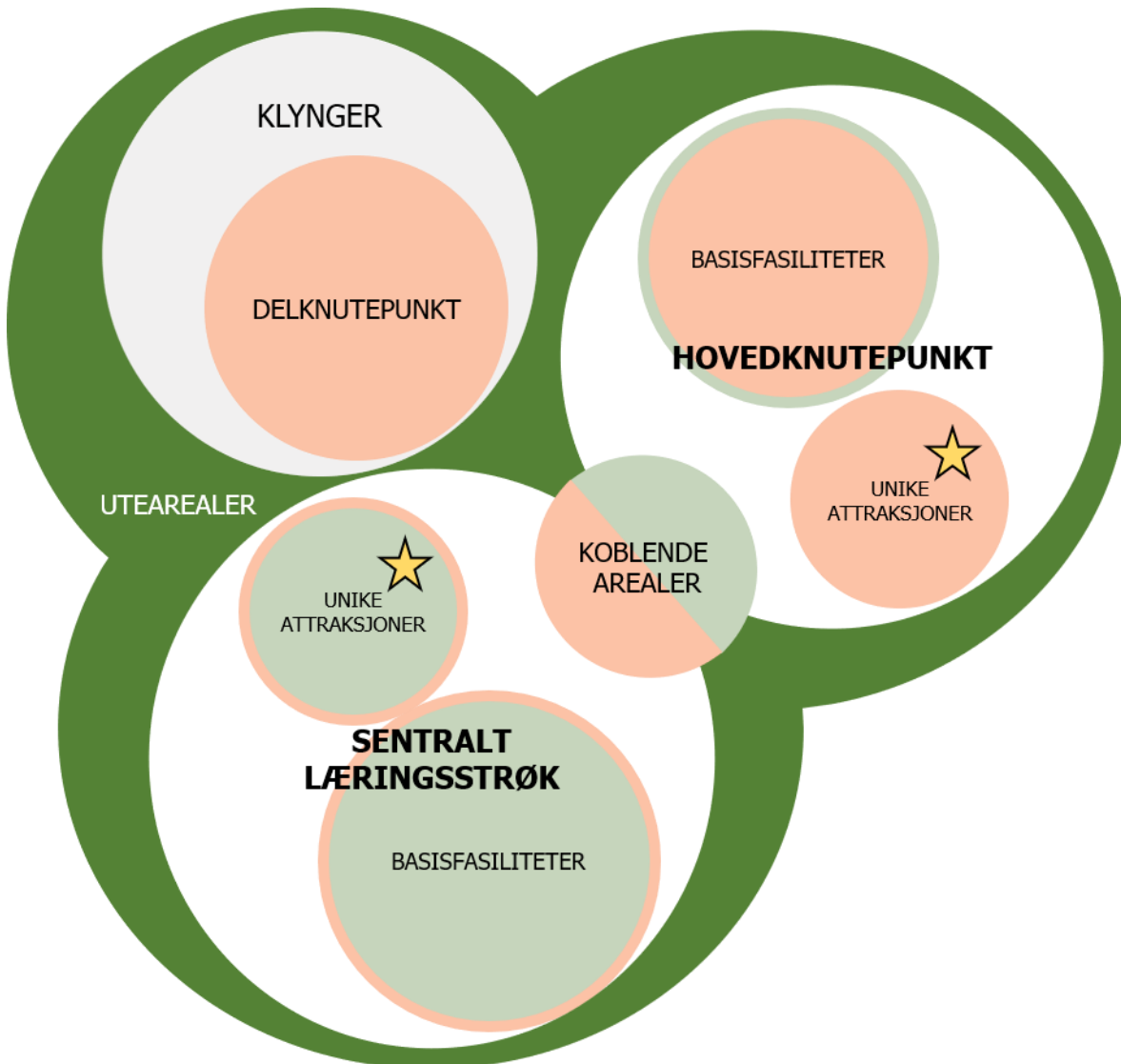
Sentralt læringsstrøk skal:

- kombinere tradisjonelle og nye typer læringsarealer, for eksempel auditorier, praksis-baserte læringsarealer og læringsarealer med digitale muligheter
- gi plass for en variasjon av studenter, læringsformer og fag gjennom romlig og funksjonelt mangfold
- understøtte faglig spesialisering og tverrfaglig samarbeid innenfor NTNUs kjerneaktiviteter: utdanning, forskning, kunst, innovasjon og formidling
- med sine aktiviteter gi liv til Campus Gløshaugens hovedrute, både innendørs og utendørs
- være studentenes arbeidsplass, hvor også ansatte og gjester kan arbeide og la seg inspirere
- danne ramme om studentdemokrati, studentfrivillighet, lek, spill og sosialt samvær
- være et mulighetsrom for overganger mellom uformelle situasjoner og faglige dialoger i formell undervisning
- understøtte innovativ læring gjennom fleksible løsninger og overlapp mellom funksjoner
- gjøre det lett for brukerne å finne de tjenester de trenger

Prinsipper for relasjonen mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk

Følgende prinsipper for relasjonene mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk er formulert basert på dialog om scenarier i vårens prosess. En viktig konklusjon er behovet for å programmere koblende arealer mellom de to.

Prinsipper for relasjonen mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk, med Delknutepunkt, Utearealer og Koblende arealer.

Hovedknutepunkt (HK) og Sentralt læringsstrøk (SL) **skal** bestå av følgende fasilitetstyper:

- Unike attraksjoner
- Basisfasiliteter
- Koblende arealer mellom HK og SL (ute og inne)

Unike attraksjoner

HK og SL **skal** hver ha unike hovedattraksjoner. Det vil si fasiliteter eller kombinasjoner av fasiliteter, som kan trekke studenter, ansatte og andre brukere til HK og SL.

Basisfasiliteter i Hovedknutepunkt og på Sentralt læringsstrøk

Der **skal** etableres en rekke basisfasiliteter i HK og på SL.

Basisfasiliteter **skal** bestå av:

- en rekke fasiliteter som skal inngå i et **hierarkisk nettverk** og som derfor også kan finnes i for eksempel en Delknutepunkt. Eksempler på basisfasiliteter kan være ankomst/resepsjon, servicefasiliteter eller serveringstilbud.

Koblende arealer mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk (ute og inne)

Arealer for rekreasjon og formidling innendørs i HK og på SL **skal** kobles sammen med utearealer.

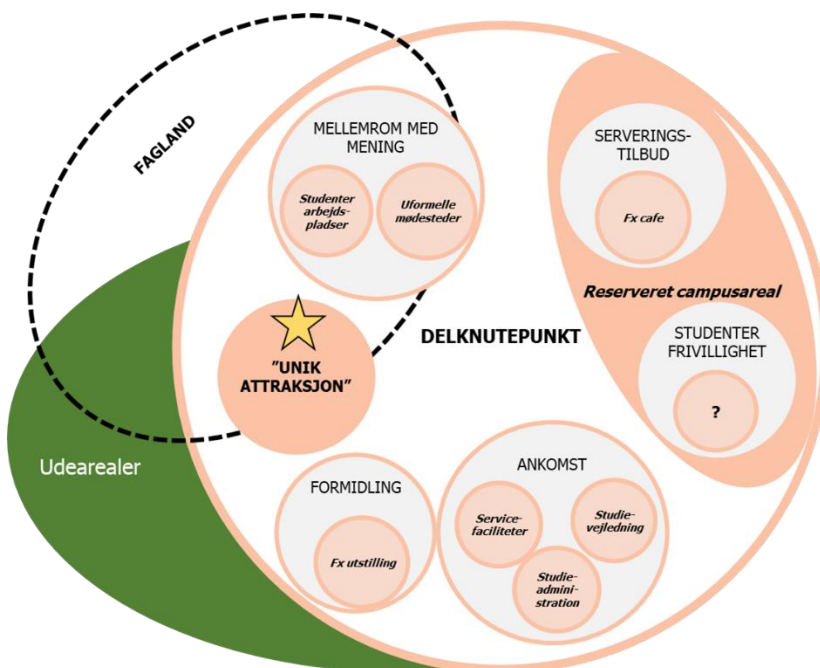
Utearealer **skal** være rekreative steder, som understøtter fellesskap og møter på tvers. Samtidig kan utearealer fungere som en levende lab, som gir mulighet for eksperimentering og formidling av hva som skjer i HK og på SL, og som kobler sammen disse to med hverandre.

Til avklaring

- *Prinsippene for Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk, inklusive føringene for relasjonene mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk, er utgangspunkter som skal kvalifiseres i brukerinvolveringsprosessen høsten 2021.*
- *Prinsippene for Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk er et tillegg til prosjektets målhierarki og er dermed underordnet prosjektets overordnede mål og prinsipper. De skal på en systematisk måte sammenlignes med bakgrunnsmateriale fra tidligere prosess, blant annet for å sikre kontinuerlig begrepsbruk og for å sørge for at kvalitets- og gevinstrealiseringsmål følges opp, for eksempel mht. bærekraft.*

Prinsipper for Delknutepunkter

Prinsipper for Delknutepunkter er utviklet i dialog med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer. Prinsippene skal kvalifiseres ytterligere i høst i samarbeid med de to temabrukergrupper og heretter være førende for den detaljerte programmeringen av Delknutepunktene i dialog med Klyngebrugergruppene.

Diagrammet illustrerer prinsipp for Delknutepunkter og Delknutepunktene funksjonsområder med tilknyttede fasiliteter. Delknutepunktene skal alle inneholde unike attraksjoner, en rekke basisfasiliteter samt utearealer. Funksjonaliteten i de unike attraksjonene vil variere i de enkelte Delknutepunkter mens de resterende basisfasiliteter vil være å finne i alle tre Delknutepunkter.

Delknutepunkter **skal** bestå av følgende fasilitetstyper:

- Unike attraksjoner
- Basisfasiliteter (dobbeltfasiliteter og evt. reserverte campusareal)
- Uteareal

Unike attraksjoner

Det **skal** etableres minimum en unik attraksjon i hver klynge. Det vil si en fasilitet eller kombinasjoner av fasiliteter, som kan tiltrekke brukere fra andre klynger og som i kraft av sin funksjonalitet, karakter, plassering, stemning eller lignende er unik på campus.

Utviklingen av de unike attraksjonene skal skje i dialog med Klyngebrugergruppene.

Basis fasiliteter i Delknutepunkter

Der **skal** etableres en rekke basisfasiliteter i alle tre Delknutepunkter.

Basisfasiliteter **skal** bestå av:

- en rekke fasiliteter som skal inngå i et **hierarkisk nettverk** og som derfor også vil være å finne ved eksempelvis Hovedknutepunktet. Eksempler på disse kan være studentarbeidsplasser, uformelle møtesteder eller formidlingsarealer. Dette utvikles i dialog med Klyngebrugergruppene.

- **Et reservert campusareal** som utvikles på Campusnivå (Campusstrategi). Dette gjelder for eksempel klyngens serveringstilbud og arealer til studentfrivillighet.

Uteareal

Utearealer **skal** være rekreative steder som understøtter fellesskap og møter på tvers. Samtidig **kan** utearealer fungere som en levende lab, som gir mulighet for eksperimentering og formidling av klyngens aktiviteter.

Eksisterende unike attraksjoner og attraktive arealer

I dialogen med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer er det kommet input til eksisterende unike attraksjoner og attraktive arealer på NTNU i dag. Disse er listet nedenfor og vil fungere som input til Klyngebrukergruppens arbeid med utviklingen av de enkelte klyngers unike attraksjoner.

Eksisterende unike attraksjoner:

- Troll-bilen under realfagkantina er jo fin, men kanskje ikke helt "naturfag"
- Det finnes allerede Hacker Space på IE: <https://www.hackerspace-ntnu.no/>
- Datamuseet (på IE)
- Medisinsk museum på Øya
- Kunstopplevelser i KAMD
- Og kunstopplevelser i KAMD kan også knyttes sammen med kunstsamlingen på St Olavs på Øya - Trondheims største kunstsamling
- For KAMD: visningsarenaer for musikk, kunst, arkitektur og design. Verksteder for romlig eksperimentering ute og inne. Fysisk boksamling med kunst.
- Permanente og midlertidige utstillinger

Eksisterende attraktive arealer:

- Fagland (eller lignende) på Dragvoll, U1 i Realfagsbygget, Matteland, Koopen i Elektrobygget.
- Pilotene R2, Smia og Sandkassa.
- Studentarbeidsplasser rundt Glassgårdene på Elektro,
- Nye Maker Spaces i Gamle Fysikk.
- Kantinene fungerer også som uformelle læringsarealer.

Årsaker til at disse arealer fremheves som attraktive er at de er: åpne, inviterende, nye, inspirerende, fargerike, sentralt plasserte (gjerne nær sosiale arealer), de bidrar til læring i ulike former (variert læring), de er «markedsført» internt.

Til avklaring

- *Det skal utvikles strategier for fasiliteter innenfor det reserverte campusareal. Det skal avklares hvorvidt NTNU vil treffe strategiske beslutninger vedr. servicefasiliteter, studieadministrasjoner og studieveiledning*
- *I dialog med Klyngebrukergruppene skal det drøftes hvor detaljert den unike attraksjonen skal programmeres. Dette med utgangspunkt i at identiteter hos studenter og ansatte er i kontinuerlig transformasjon og dette kunne arealene legge til rette for gjennom relativt åpen programmering*
- *Prinsipper for utearealer ifm. Delknutepunkter skal avstemmes med evt. input fra TBG Drift og forvaltning.*

Prinsipper for Fagland

Prinsipper for Fagland er utviklet i dialog med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer. Prinsippene skal kvalifiseres ytterligere i høst i samarbeid med de to temabrukergrupper. Heretter skal prinsippene være førende for både den detaljerte programmering av Sentralt Læringsstrøk og av klyngene i samarbeid med Klyngebrugergruppene.

Definition av begrepet Fagland

Fagland er identitetsbærende læringsmiljøer, hvis formål er å:

- understøtte studentenes opplevelse av tilhørighet og inkludering i et fellesskap
- understøtte studentaktiv læring
- på tvers av fag skape økt interaksjon og samhandling mellom studenter på alle nivå og de ansatte

Ambisjonen er at etableringen av Fagland vil ha følgende effekter:

- forbedret helse, økt trivsel og minsket frafall blant studentene
- økt arbeidslivsrelevans
- økt innovasjon og tverrfaglighet

Fagland skal oppstå som en samling av fasiliteter fra en eller flere arealkategorier (Knutepunkter, Læringsarealer, Spesialarealer og arbeidsplassarealer), som kobler formelle og uformelle læringssituasjoner.

Fagland skal utformes som lett tilgjengelige, inviterende steder for alle studenter og ansatte på Campus.

Eksempler på eksisterende *Fagland* (ofte kalt identitetsareal) på Campus i dag er:

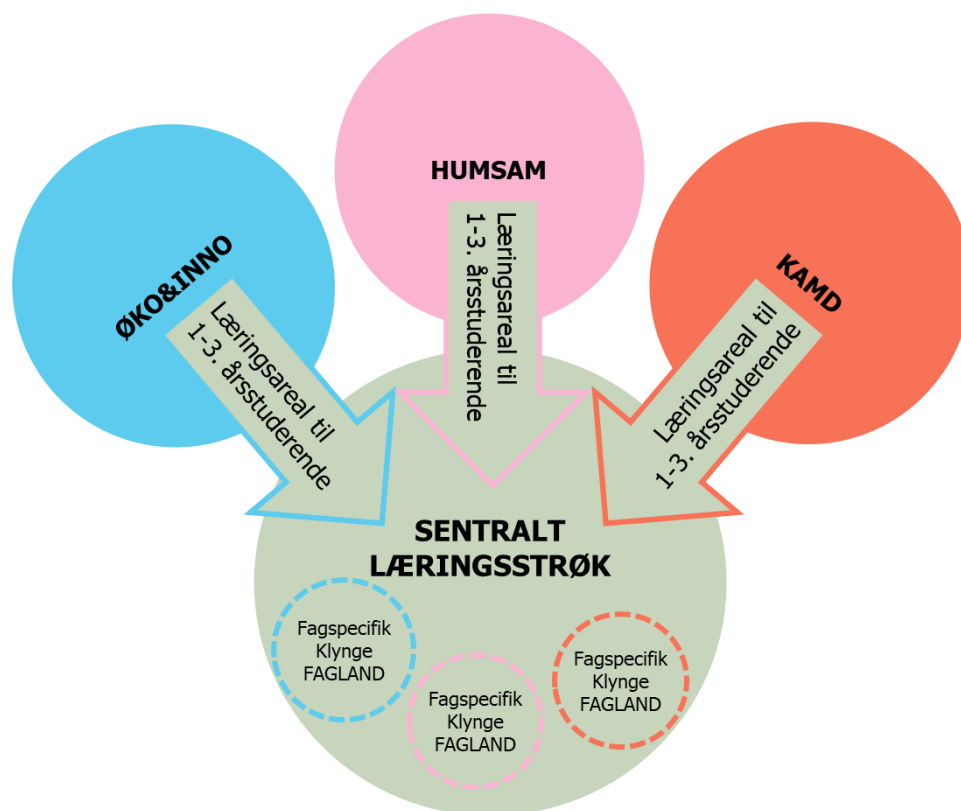
- Fagland, Dragvoll
- U1
- Koopen

Felles for disse er at de tilbyr både fokusarbeidsplasser, en sosial arena, team-områder og for U1 også et lite verksted.

Ovenstående definisjon av Fagland suppleres og utdypes av Prinsipper for Fagland.

Definisjonen av Fagland er utarbeidet på bakgrunn av Arealkonsept for NCS, OFP Vedlegg nr D.1.2 Beskrivelse av arealkategorier for brukerstyr i tidligfase samt brukerinput fra M06 og M07 TBG Knutepunkter og Læringsarealer.

Premisser for prinsipper for Fagland

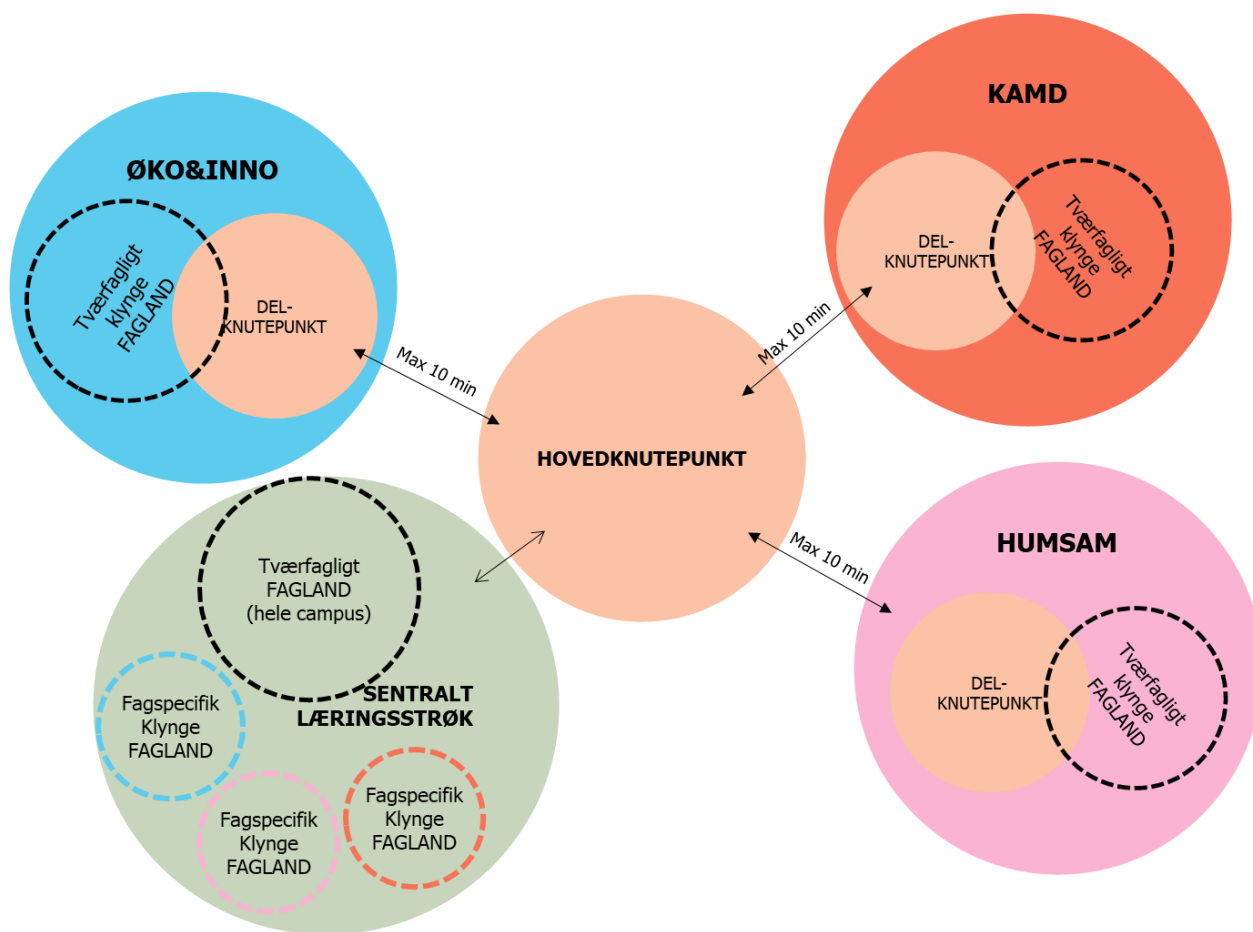

Diagrammet illustrere premisser for Prinsipp for Fagland på Sentralt Læringsstrøk.

Prinsipp for Fagland er utvikling på bakgrunn av følgende premisser:

- Sentralt Læringsstrøk er et fellesareal og skal kunne anvendes av studenter og ansatte fra hele Campus
- Areal til Sentralt Læringsstrøk genereres primært av læringsareal til 1-3. årsstudenter fra de tre nye klyngene (ØKO&INNO, KAMD og HUMSAM). Eneste læringsarealer i nye klynger vil være areal til studentarbeidsplasser til 4-5. årsstudenter

Prinsipp for Fagland, overordnet

Diagrammet illustrerer det samlede prinsipp for Fagland, herunder hvor de etableres og hva deres fokus vil være.

Det skal etableres tre typer Fagland:

- to typer skal plasseres på Sentralt Læringsstrøk
- en type plasseres skal i klyngene

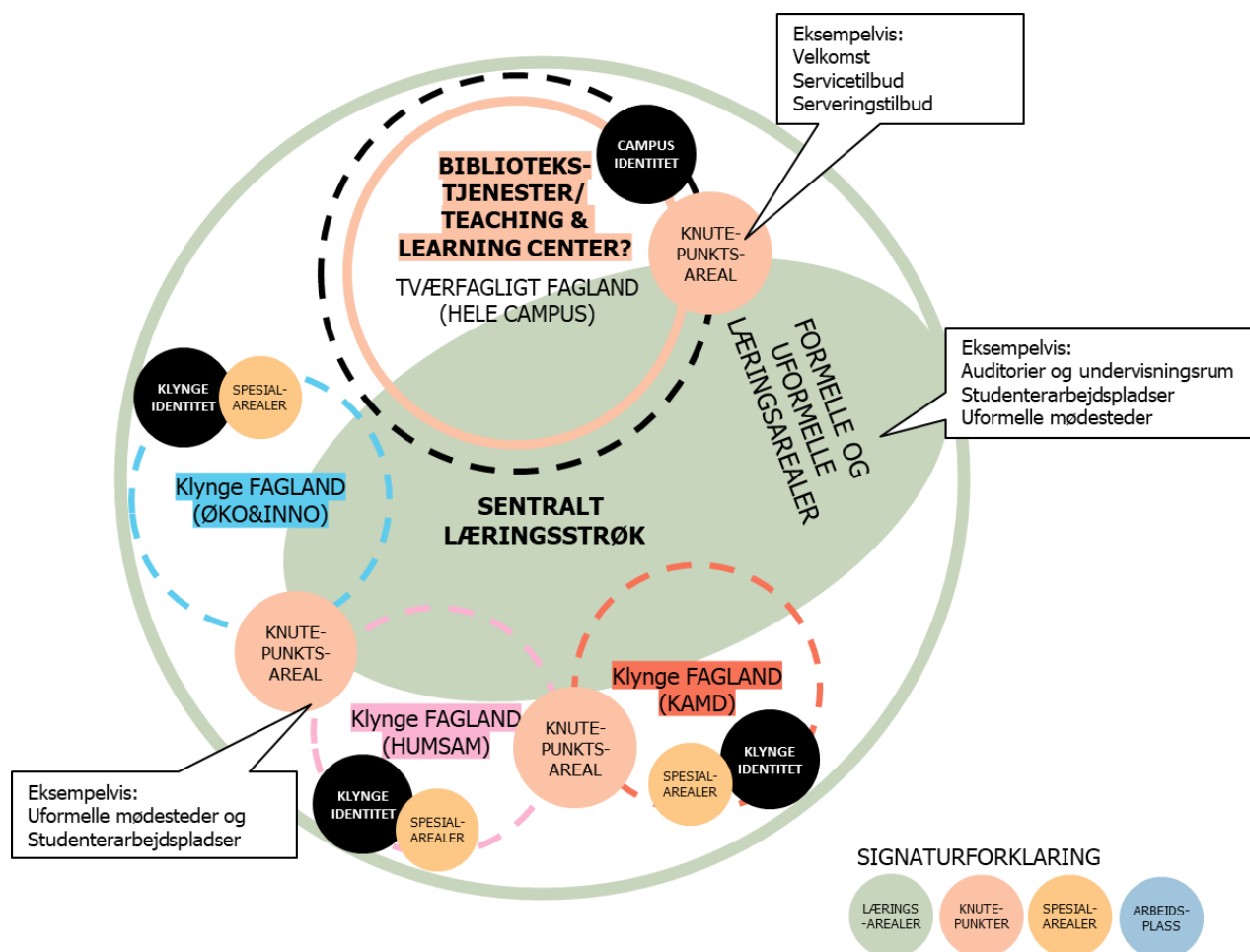
Fagland Sentralt Læringsstrøk:

- Det skal etableres **et tverrfaglig Fagland** som henvender seg til hele Campus og bidrar til å skape en felles NTNU-identitet
- Det skal etableres **tre fagspesifikke klynge-Fagland**, som understøtter fag-faglighet for 1-3. årsstudenter innenfor klyngen.

Fagland i Klyngene:

- Det skal etableres **tverrfaglige klynge-Fagland** i de tre nye klyngene, som henvender seg til alle studentene og ansatte innenfor klyngen og skaper synergi på tvers av fagene.

Prinsipper for Fagland, Sentralt Læringsstrøk

Diagrammet zoomer inn på Sentralt Læringsstrøk og på prinsipper for de to typer av Fagland, der foreslås etablerte her (Et tverrfaglig Fagland og tre fag spesifikke klynge-fagland).

Det skal etableres **et tverrfaglig Fagland** som henvender seg til hele campus og bidrar til å skape en felles NTNU-identitet.

Det tverrfaglige Fagland på Sentralt Læringsstrøk **skal**:

- Understøtte møter og samarbeid på tvers av ansatte og studenter fra hele Campus
- Understøtte aktiviteter som fremmer læring og forskning generelt

Det tverrfaglige Fagland **kan** eksempelvis bestå av en kombinasjon av følgende fasiliteter: Bibliotekstjenester/Teaching & Learning Center, undervisningsrom, studentarbeidsplasser samt uformelle møtesteder og serveringstilbud.

Det skal etableres **tre fagspesifikke klynge-Fagland**, som understøtter fag-faglighet for 1-3. årsstudenter innenfor klyngen.

De klynge-fagspesifikke Fagland på Sentralt Læringsstrøk **skal**:

- understøtte 1.-3. årsstudentenes tilhørighet til klyngen og studieprogrammene
- understøtte faglig identitet
- skape møte mellom klyngens studenter samt mellom de ansatte og studentene

- inkludere artefakter som fremmer faglig identitet innenfor klyngen
- etableres som et konkret område, som eksempelvis **kan** bestå av: spesialarealer og læringsarealer relevant for klyngens 1.- 3. årsstudenter, samt uformelle møtesteder og studentarbeidsplasser.

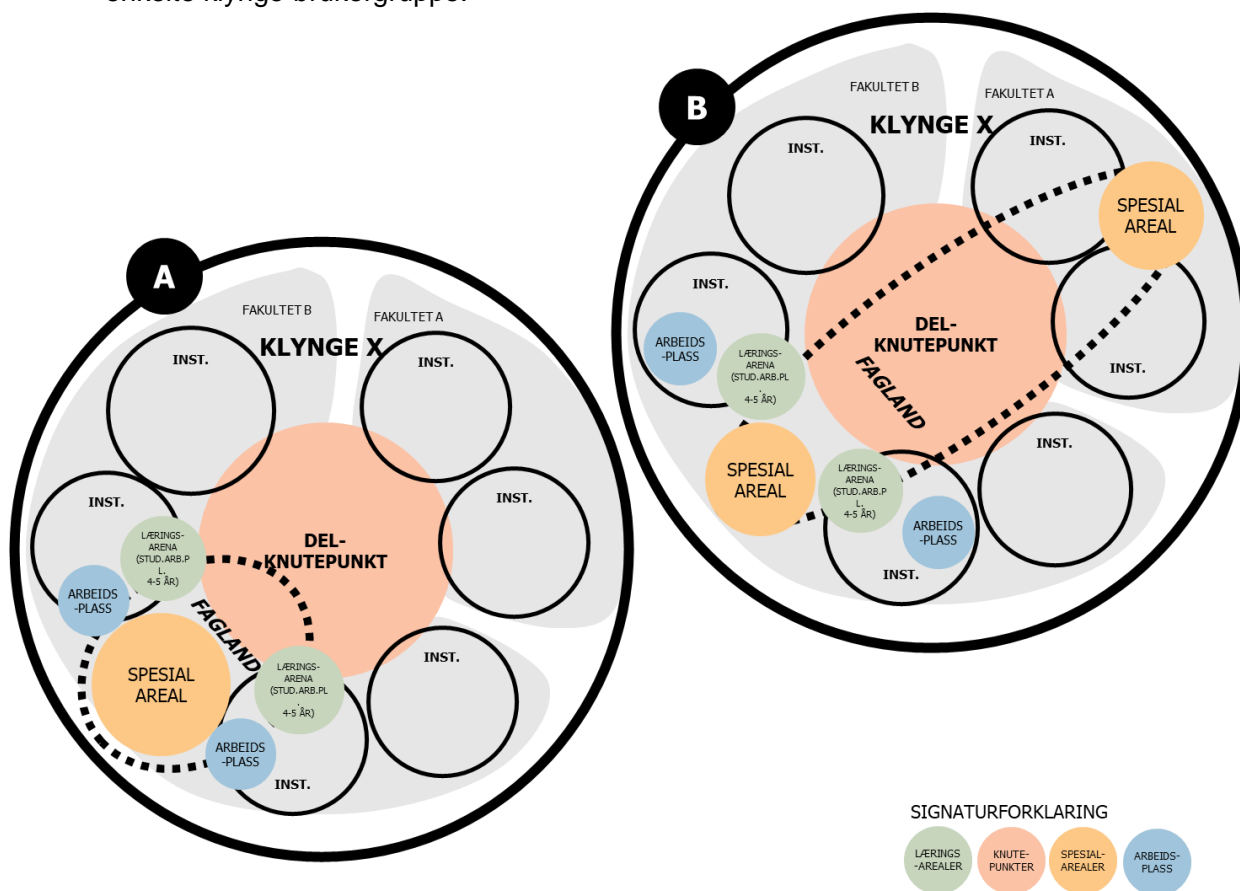
Utvikling av Fagland på Sentralt Læringsstrøk skal skje i dialog med TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter.

Prinsipp for Fagland, klynger

Det skal etableres tverrfaglige klynge-Fagland i de tre nye klyngene, som henvender seg til alle studenter og ansatte innenfor klyngen og skaper synergi på tvers av fag.

Tverrfaglige klynge-Fagland skal:

- understøtte klynge-tverrfaglighet for både 1.- 3. årsstudenter og for de 4.- 5. årsstudenter
- understøtte møte og samhandling studenter imellom og studenter og ansatte imellom
- sikre invitasjoner til 1-3. årsstudenter ved å tilbyd uformelle møtesteder.
- integrere eller ha nærhet til studentarbeidsplasser til 4-5. årsstudenter
- inkludere artefakter som fremmer tverrfaglighet innenfor klyngen
- etableres i alle klynger. Antall kan variere i de tre klyngene. Antall skal drøftes i den enkelte klynge-brukergruppe.

Diagrammet illustrerer Prinsipp for Fagland på Klyngenivå og viser to forskjellige måter, hvor på disse kan utformes.

18 AV 29

Tverrfaglige klynge-Fagland kan utformes på forskjellige måter, eksempelvis:

A: Fagland er utgjort av alle arealkategorier:

- Arbeidsplasser
- Studentarbeidsplasser 4-5. år
- Delknutepunkt
- Spesialareal

B: Fagland er utgjort av to arealkategorier:

- Spesialareal
- Delknutepunkt

Delknutepunktene sine unike fasiliteter kan bidra til Fagland og være et identitetsskapende element. Utvikling av Fagland i klyngene skal skje i dialog med Klyngebrukergruppene.

Til avklaring

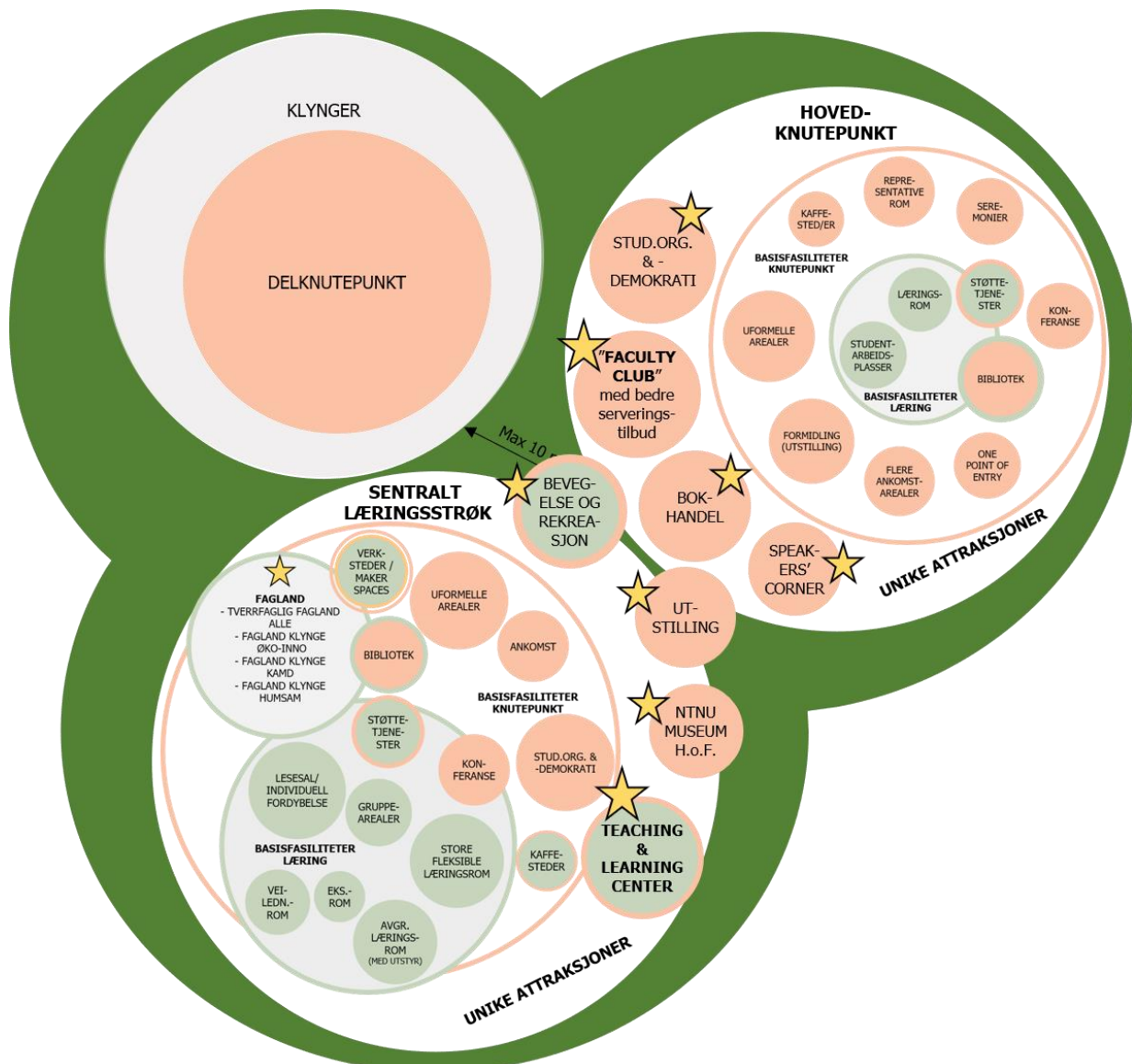
- *Prinsipp for Fagland skal ytterligere kvalifiseres i høst gjennom utvikling av scenarier på basis av input til prinsipper for Fagland på M08*
- *Utvikling av Fagland på Sentralt Læringsstrøk skal skje i dialog med TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter. Det skal dog avklares om Klyngebrukergrupper skal involveres inn med fasiliteter i Fagland på Sentralt Læringsstrøk*
- *Utvikling av Fagland på Sentralt Læringsstrøk skal skje i dialog med Klyngebrukergruppene.*

Hovedscenarioet - Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk

Et hovedscenario for fordeling av fasiliteter mellom Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk er tatt frem gjennom dialog om scenarioer i TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkt.

Fire overordnede oppmerksomhetspunkter dukket opp i forbindelse med dialogen om scenarioene:

- Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk skal være inviterende for alle. Fasiliteter og romlige løsninger skal støtte kontakt mellom ulike målgrupper.
- Relasjonen mellom eksterne og interne aktører er situasjonsbasert og karakterisert av sameksistens.
- Økt lesbarhet skal utvikles ut fra de forskjellige brukernes perspektiver. Lesbarhet er koblet både til pragmatisk orientering og til følelser av tilhørighet.
- Tiltak for økt mobilitet mellom Hovedknutepunkt, Sentralt Læringsstrøk og Delknutepunkter skal gjennomføres.

Oversikt Hovedscenario. Se også Vedlegg 02 Hovedscenarioet - Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk.

Basisfasiliteter i hovedscenario

Hovedknutepunkt

- Ankomst (One point of entry og flere mindre ankomstarealer, med Servicefasiliteter)
- Representative rom (fredede fasiliteter i hovedbygget)
- Arealer for Seremonier (fredede fasiliteter i hovedbygget)
- Uformelle arealer (mellomrom med mening)
- Formidling (utstilling)
- Serveringstilbud (Kaffesteder)
- Bibliotek
- Støttetjenester
- Læringsrom
  - Studentarbeidsplasser
  - Muligheter for konferanse

Sentralt læringsstrøk

- Læringsrom
  - Store fleksible læringsrom
  - Avgrensede læringsrom (med utstyr)
  - Lesesal/Individuell fordypelse
  - Gruppearealer
  - Veiledningsrom
  - Eksamineringsrom
  - Muligheter for konferanse
- Fagland (se "Prinsipper for Fagland")
- Verksted / Makerspace
- Bibliotek
- Støttetjenester
- Serveringstilbud (Kaffesteder)
- Ankomst (med Servicefasiliteter)
- Uformelle arealer (mellomrom med mening)
- Arealer for Studentorganisasjoner og -demokrati

Koblende arealer

Det **skal** finnes arealer som kobler sammen HK og SL. Disse **kan** være arealer for formidling (utstilling) eller uformelle arealer (mellomrom med mening); se også "Katalog over input til fasiliteter".

Unike attraksjoner i hovedscenario

Hovedknutepunkt

- "Faculty club" med bedre serveringstilbud
- Bokhandel
- Arealer for Studentorganisasjoner og -demokrati
- Speakers' corner

Faculty club og bokhandel er utadvendte, mens studentarealer og Speakers' Corner bidrar til aktivitet og friksjon. Her finnes også læringsrom, uformelle arealer og kaffested/er som trekker studenter og ansatte til HK.

Koblende arealer mellom Hovedknutepunkt og Sentralt læringsstrøk (ute og inne)

- Formidling (utstilling)
- NTNU Museum med *Hall of Fame*
- Arealer for bevegelse og rekreasjon (Uformelle arealer (mellomrom med mening))

Sentralt læringsstrøk

- Teaching & Learning Center

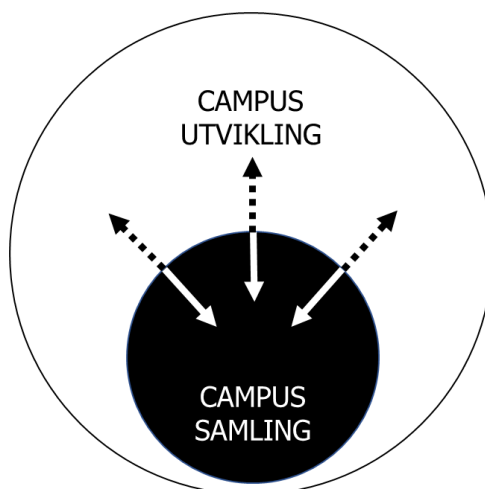
Teaching & Learning Center på Sentralt læringsstrøk vil gi ekstra tyngde til dette som nettopp Sentralt Læringsstrøk. Samtidig trekker arealer for rekreasjon og formidling (inklusive NTNU Museum med Hall of Fame), konferanse- og EVU-aktiviteter andre enn hverdagsbrukeren til SL.

Se også *Vedlegg 02 Hovedscenario - Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk*

Til avklaring

- *Hovedscenarioet skal kvalifiseres og endres i løpet av brukerinvolveringsprosessen høsten 2021.*
- *Viktig å ta i betraktning at flere fasiliteter – for eksempel bibliotek, ankomstarealer, EVU, konferanse – ikke er ett rom, men a) rom som skal finnes mange steder, og kan finnes i Hovedknutepunkt, Delknutepunkt så vel som på Sentralt læringsstrøk, eller b) mellomrom – innendørs og/eller utendørs – heller enn definerte rom, eller c) noe som skal skje gjennom flerbruk av samme rom. Dette er noe av det som skal defineres gjennom kapasitetsundersøkelser, intervjuer og workshops høst 2021.*
- *Fasiliteter i Hovedknutepunkt og på Sentralt Læringsstrøk skal sees i sammenheng med eksisterende fasiliteter og bruken av disse i den videre programmeringen.*

Relasjoner mellom Campussamling og Campusutvikling

Diagrammet illustrerer relasjonen mellom NTNU Campusutvikling og NTNU Campussamling og hvordan de to prosjekter kan påvirke hverandre.

Campusutvikling påvirker campussamling gjennom:

- Kvalitetsprinsipper
- Arealkonsept
- Faglig lokalisering
- Prinsippplan
- Kvalitetsmål for bygg og utomhus
- Vedtak og dokumenter
- Program for involvering

I tillegg til dette kan utvikling av konsepter i campusutviklingsregi ha betydning for følgende fasiliteter innenfor Campussamling:

- Serveringstilbud
- Studentfrivillighet og Studentdemokrati
- Studieveiledning, servicefasiliteter og studieadministrasjoner

Campussamling kan påvirke campusutvikling gjennom:

- Prinsipper for etablering av læringsmiljøer (Sentralt Læringsstrøk)
- Prinsipper for Delknutepunkter
- Prinsipper for Fagland

Campussamling kan bidra til å konkretisere føringer fra Campusutvikling og vil skape erfaringer med tiltak, som kan implementeres i Campusutviklingen.

Til avklaring

- *Det skal avklares i hvilket omfang leveranser fra Campussamling skal påvirke Campusutvikling – eksempelvis i relasjon til utviklingen av eksisterende klynger og læringsstrøk.*

Katalog over input til fasiliteter

TBG Læringsarealer og TBG for Knutepunkter har i vårens brukerprosess gitt input til nedenstående oversikt over mulige knutepunkts- og læringsfasiliteter. De enkelte fasiliteter (eksempelvis Studentarbeidsplasser, Bibliotek, Konferanse osv.) er gruppert under en rekke funksjonsområder (eks. Ankomst, Formidling, Læringsrom osv.).

Katalog med alle inputer fra de to temabrukergruppene finnes som *Vedlegg 03 Katalog over input til fasiliteter*.

Katalogens forskjellige fasiliteter skal ikke forstås som konkrete, enkeltstående fasiliteter, men som fasilitetstyper som kan etableres et eller flere steder innenfor Campussamling. I tillegg til dette vil en rekke fasiliteter ikke bare bestå av ett rom, men av flere rom, av åpne romligheter og av mellomrom.

Til avklaring – generelt for katalogen:

- funksjonsområder og fasiliteter skal utvikles ytterligere i den kommende brukerprosess i løpet av høsten 2021
- katalogens fasiliteter skal detaljeres på romnivå
- det skal avklares i hvilken grad sambruk og flerbruk kan redusere/optimere katalogens fasiliteter.

Ankomst

- Velkomst/resepsjon
- Veifinring og interaktive tavler
- Servicefasiliteter
- IT-service

Til avklaring:

- *Det planlegges intervju/dialogmøter i høst for ytterligere informasjonsinnsamling vedr. ankomst. Dette for å kunne spesifisere krav til ovenstående fasiliteter og utvikle et hierarki for fordeling av fasilitetene mellom Hovedknutepunkt og Delknutepunkter.*

Ankomst (klynger)

- Servicefasiliteter
- Veiledningstilbud
- Studieadministrasjon

Til avklaring:

- *Det skal avklares hvorvidt det ønskes en sentralisering av instituttfasiliteter (f.eks. servicefasiliteter, studieadministrasjon og studieveiledning) på klyngenivå for å bidra til sammenhengen internt i klyngen og skape «trafikk» og aktivitet i klyngens fellesarealer. Dette skal skje på bakgrunn av utviklingen av en strategi på Campusutviklingsnivå*
- *I samarbeid med klyngebrugergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere fasiliteter i Ankomst (klynger).*

Formidling (utstilling)

- Utstilling
- NTNU Museum/Hall of Fame

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Utstillingsarealer.

Til avklaring:

- *I samarbeid med klyngebrukergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere formidlingsarealer på klyngenivå*
- *I samarbeid med TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisereformidlingsarealer i hhv. Hovedknutepunktet og på Sentralt Læringsstrøk.*

Hovedbygget og vern

- Fredede fasiliteter i hovedbygget

Til avklaring:

- *I samarbeid med TBG Knutepunkter skal det undersøke hvordan fredede fasiliteter i Hovedbygget best benyttes. I tillegg skal det avklares hvorvidt Rektoratet blir sittende i Hovedbygget.*

Studentorganisasjoner og -demokrati

- Lokaler til studentfrivillighet
- Studentorganisasjoner

Til avklaring:

- *Det skal utvikles en strategi på Campusutviklingsnivå for understøttelse og plassering av studentorganisasjoner og studentdemokrati. Det skal avklares hvilke organisasjoner som ev. skal tildeles areal på campusnivå med formål å understøtte tverrfaglighet og møter på tvers, og hvilke som skal plasseres i klynger for å sikre tilhørighet til studieprogrammene*
- *I samarbeid med TBG Knutepunkter skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasilitetene som plasseres sentralt*
- *I samarbeid med klyngebrukergruppene skal der skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasiliteter som plasseres i klyngerne.*

Uformelle arealer (mellomrom med mening)

- Mellomrom for læring (koblende læringsarealer)
- Uformelle møteplasser
- Formelle og uformelle møtesteder
- Drop-in arbeidsplasser / co-working områder
- Låsbare nøkkelskap
- Arealer for bevegelse og rekreasjon
- Speakers' corner

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Vrimleareal og Idrettsrom.

Til avklaring:

- *I samarbeid med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasiliteter som plasseres i hhv. Hovedknutepunktet og på Sentralt Læringsstrøk.*
- *I samarbeid med klyngebrukergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasiliteter som plasseres i klyngene.*

Læringsrom (større)

- (store) fleksible læringsrom
- Konferanse-/møte-/foredrag-/konsertlokaler
- CAS – lignende senter
- Etter- og videreutdanningsaktiviteter

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Auditorier og Undervisningsrom.

Til avklaring:

- *Det skal utarbeide kapasitetsanalyser i dialog med NTNU*
- *I samarbeid med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasiliteter som plasseres i hhv. Hovedknutepunktet og på Sentralt Læringsstrøk*
- *I samarbeid med Klyngebrukergruppene skal behov for understøttelse av EVU-aktiviteter avklares.*

Læringsrom (mindre)

- Lesesal /individuell fordypelse
- Studentarbeidsplasser
- Digital undervisningsplass
- Avgrensede læringsrom (med utstyr)
- Gruppearealer
- Eksamineringsrom, felles og individuelle
- Veiledningsrom, individuelle (og felles?)

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Grupperom, Lesesal, Studentarbeidsplasser og Dataarbeidsplasser.

Til avklaring:

- *Det skal utarbeide kapasitetsanalyser i dialog med NTNU*
- *I samarbeid med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere de konkrete fasiliteter som plasseres i hhv. Hovedknutepunktet og på Sentralt Læringsstrøk*
- *I samarbeid med klyngebrukergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere konkrete fasiliteter som plasseres i klyngene.*

Spesialarealer

- Verksteder
- Laboratorier

26 AV 29

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Undervisningslaboratorium.

Til avklaring:

- Skal koordineres med TBG Spesialarealer samt Klyngebrukergrupper.

Makerspace

- Makerspace

Til avklaring:

- I samarbeid med TBG Knutepunkter og TBG Læringsarealer skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å avklare hvorvidt funksjonsområdet skal etableres i hhv. Hovedknutepunktet og på Sentralt Læringsstrøk. Deretter skal de konkrete fasilitetene kravspesifiseres
- Som et ledd i dialogen med Klyngebrukergruppene skal den enkelte klynges «unike attraksjon» utvikles. Her kan Makerspace være et mulig innspill
- I samarbeid med Klyngebrukergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne kravspesifisere konkrete fasilitetene.

Sambrukskontorer

- Sambrukskontorer for samarbeidspartnere

Til avklaring:

- Som et ledd i dialogen med Klyngebrukergruppene skal den enkelte klynges «unike attraksjon» utvikles. Her kan Sambrukskontorer være et mulig innspill
- I samarbeid med Klyngebrukergruppene skal det skje en ytterligere informasjonsinnsamling for å kunne avklare om funksjonsområdet skal etableres og for å kunne kravspesifisere de konkrete fasilitetene.

Teaching & Learning Center / Bibliotek

- Teaching & Learning Center
- Bibliotek
- Støttetjenester

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Bibliotek.

Til avklaring:

- Det planlegges intervju/dialogmøter i høst for ytterligere informasjonsinnsamling vedr. Teaching & Learning Center / Bibliotek. Dette for å kunne kravspesifisere ovenstående fasiliteter og utvikle et hierarki for fordeling av fasilitetene mellom Hovedknutepunkt, Sentralt Læringsstrøk og evt. Delknutepunkter.

Serveringstilbud

- Kaffesteder
- Serveringstilbud
- «Faculty club»

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Kantinearealer.

Til avklaring:

- *Det skal utvikles en strategi på Campustuvsnivå for hierarki, typer, plassering av serveringstilbud innenfor Campussamling, samt navngivning av fasiliteter*
- *Det planlegges intervju/dialogmøter i høst for ytterligere informasjonsinnsamling vedr. serveringstilbud. Dette for å kunne kravspesifisere ovenstående fasiliteter og utvikle et hierarki for fordeling av fasiliteter mellom Hovedknutepunkt, Sentralt Læringsstrøk og Delknutepunkter*
- *Det skal avklares hvilket handlingsrom Klyngebrukergruppene vil ha i relasjon til utforming av serveringstilbud i Delknutepunktene.*

Handel

- Dagligvarer/kiosk
- Bokhandel

Disse fasiliteter skal ses i sammenheng med eksisterende fasiliteter som i Lydia benevnes: Forretningsarealer.

Til avklaring:

- *Det skal utvikles en strategi på Campusutviklingsnivå for hierarki, typer og av funksjonsområdet*
- *Det planlegges intervju/dialogmøter i høst for ytterligere informasjonsinnsamling vedr. Handel. Dette for å kunne kravspesifisere ovenstående fasiliteter og fordele evt. fasiliteter mellom Hovedknutepunkt, Sentralt Læringsstrøk og Delknutepunkter*
- *Det skal avklares hvilket handlingsrom Klyngebrukergruppene vil ha i relasjon til utforming av fasiliteter innenfor funksjonsområdet Handel.*

Helsetjenester

- Hvilerom
- Helsetjenester/Hvilerom/stillerom/bønnerom

Til avklaring:

- *Det skal avklares om denne funksjon skal inngå i Campussamlingsprosjektet.*

Utearealer

- Utearealer

Til avklaring:

- *Input til utearealer fra TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter overdras til TBG Drift og Forvaltning*
- *Prinsipp for Hovedknutepunkt, Sentralt Læringsstrøk og Delknutepunkter skal kvalifiseres av input fra TBG Drift og forvaltning*
- *Det skal avklares hva Klyngebrukergruppene handlingsrom er i relasjon til utearealer før dialogen med Klyngebrukergruppene startes opp.*

28 AV 29

Vedlegg

Vedlegg 01 Storyline TBG Læringsarealer og TBG Knutepunkter

Vedlegg 02 Hovedscenario - Hovedknutepunkt og Sentralt Læringsstrøk

Vedlegg 03 Katalog over input til fasiliteter

Prosjekt: NTNU Campussamling
Utarbeidet til: Statsbygg
Utarbeidet av: H001, BRUK & PROG
Filnavn: NCS-H001-Z-NO-00001 TBG_Læringsarealer og Knutepunkter_20210701
Dato: 1. juli 2021
Version: 1.0